

UCHWAŁA NR 286/2025
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ
z dnia 8 grudnia 2025 r.

w sprawie sprawozdania partii politycznej Unia Pracy
o źródłach pozyskania środków finansowych w 2024 r.

Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie art. 38a ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1215),

postanawia

przyjąć sprawozdanie partii politycznej Unia Pracy o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2024 r. **ze wskazaniem uchybień** polegających na naruszeniu art. 23a, art. 25 ust. 6–13 i art. 27a ust. 1 oraz art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 września 2023 r. w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych (Dz. U. poz. 2076).

Uzasadnienie

Partia polityczna Unia Pracy (EwP 62) przedłożyła Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdanie o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2024 r. z zachowaniem terminu określonego w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych.

Sprawozdanie zostało sporządzone według nieobowiązującego już wzoru określonego w załączniku do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 lutego 2003 r. (Dz. U. poz. 269), zamiast zgodnie z obowiązującym wzorem określonym w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 27 września 2023 r. w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych. Stanowi to uchybienie polegające na naruszeniu obowiązku sprawozdawczego określonego w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych, w związku z przepisami przywołanego rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 września 2023 r.

Po skierowaniu do Partii pytań, sprawozdanie Partii zostało uzupełnione na poprawnym wzorze.

Do sprawozdania dołączono sprawozdanie biegłego rewidenta w zakresie wpływów na Fundusz Wyborczy partii politycznej, wybranego przez Państwową Komisję Wyborczą.

Żaden z uprawnionych podmiotów, wymienionych w art. 34a ust. 5 w związku z art. 38a ust. 1 ustawy o partiach politycznych, nie zgłosił zastrzeżeń do sprawozdania.

Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie przedłożonych dokumentów, wyjaśnień udzielonych przez Skarbnika Partii oraz sprawozdania biegłego rewidenta stwierdziła, co następuje.

W okresie sprawozdawczym partia polityczna Unia Pracy posiadała następujące rachunki bankowe prowadzone w Poznańskim Banku Spółdzielczym w Poznaniu:

- rachunek bieżący o nr 04 9043 1070 2122 0100 1899 0001;
- rachunek pomocniczy (subwencyjny) o nr 20 9043 1070 2122 0100 1899 0004;
- rachunek o nr 47 9043 1070 2122 0100 1899 0003;
- rachunek VAT 74 9043 1070 2122 0100 1899 0002.

Historia rachunku pomocniczego o nr 20 9043 1070 2122 0100 1899 0004 została uzupełniona po skierowaniu przez Państwową Komisję Wyborczą wezwania do Partii w tej sprawie.

W sprawozdaniu o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w poprzednim roku kalendarzowym partia polityczna Unia Pracy wykazała, że w okresie sprawozdawczym pozyskała przychody w wysokości 6664,87 zł. W złożonym sprawozdaniu Partia wykazała ponadto, że składały się na nie środki wpłacone na rachunek bankowy Partii, w wysokości 6633,00 zł, stanowiące składki członkowskie w kwocie nieprzekraczającej w jednym roku wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz pozostałe przychody w kwocie 31,87 zł (zwrot nadpłat).

W wyniku analizy dokumentacji finansowej Partii Państwowa Komisja Wyborcza zwróciła się do Unii Pracy z pytaniem dotyczącym wpłaty (324,00 zł) dokonanej na jej rachunek bankowy. W odpowiedzi Partia udzieliła wyjaśnień,

z których wynikało, że przedmiotowa wpłata była wpłatą dokonaną na rachunek bankowy z kasy Partii. Oznacza to, że w złożonym sprawozdaniu Partia błędnie wypełniła pozycje dotyczące przychodów Partii, środków wpłaconych bezpośrednio na jej rachunek bankowy, środków pochodzących od osób fizycznych, w przypadku Partii w całości ze składek członkowskich wpłaconych bezpośrednio na jej rachunek bankowy, składek wpłaconych do kasy Partii, składek przekazanych z kasy na rachunek bankowy Partii oraz pozostałych źródeł. Na potwierdzenie swoich wyjaśnień Partia udostępniła odpowiednią dokumentację.

W efekcie badania sprawozdania finansowego Partii, dokumentów do niego dołączonych oraz wyjaśnień Partii ustalono, że faktyczne przychody Partii w 2024 r. wyniosły 7791,90 zł.

Do przychodów tych nie powinny zostać zaliczone bowiem środki w kwocie 31,87 zł, będące zwrotem dokonanych wcześniej przez Partię wydatków poniesionych z jej rachunku bankowego. Nie powinny one zatem zostać uwzględnione i wykazane w jej sprawozdaniu jako przychód Partii.

Bepośrednio na rachunek bankowy Partia pozyskała środki w kwocie łącznej 7467,90 zł, w tym ze składek członkowskich w kwocie nieprzekraczającej w jednym roku wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę 6309,00 zł oraz środki w kwocie 1158,90 zł stanowiące odsetki od lokaty bankowej Partii.

Ponadto do kasy Partii wpłacone zostały składki członkowskie w kwocie 324,00 zł, które następnie Partia wpłaciła na swój rachunek bankowy.

Wszystkie składki wpłacone na rzecz Partii, pochodziły, zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych, od obywateli polskich mających stałe miejsce zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, mieściły się w dopuszczalnym limicie wpłat od jednej osoby, określonym w art. 25 ust. 4 tej ustawy, a forma ich wpłat była zgodna z określoną w art. 25 ust. 5 tego aktu prawnego.

Powyższe oznacza, że Partia Unia Pracy nie tylko złożyła sprawozdanie finansowe na nieaktualnym wzorze, ale błędnie, niezgodnie ze stanem faktycznym, wypełniona została w nim każda pozycja, w której wpisane zostały pozyskane przez Partię środki. Partia naruszyła tym samym ustawowy obowiązek sprawozdawczy, określony w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskiwania środków finansowych. Niewątpliwie jednak uchybiła także konstytucyjnej zasadzie

jawności finansowania partii politycznych (art. 11 ust. 2), która znajduje swoje częściowe powtórzenie w art. 23a ustawy o partiach politycznych, z której to jawności wynika zakaz utajniania finansów partyjnych oraz odpowiadający mu nakaz ujawniania informacji finansowych o działalności partii (zob. Mirosław Granat (red.), Ustawa o partiach politycznych. Komentarz, Warszawa 2020). Jawność ta jest elementem prawidłowego funkcjonowania ustroju demokratycznego (postanowienie SN z 4 sierpnia 2006 r., III SW 11/06). Stanowi element jawności życia publicznego, która przybrała w polskim systemie prawnym formę tzw. publicznego, konstytucyjnego prawa podmiotowego, prawa człowieka, mającego swe źródło w niezbywalnej godności ludzkiej.

Ponadto należy podkreślić, że partie polityczne stanowią jeden z podstawowych elementów demokratycznego państwa prawnego. Są fundamentalną instytucją publicznego życia politycznego (M. Granat, Glosa do postanowienia składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 1 października 2003, III SW 152/03, Przegląd Sejmowy Nr 5/2004). Ze względu na ich szczególny charakter nie mogą one być postrzegane jako zwykłe osoby prawne. Uznać należy, że są to organizacje o podstawowym znaczeniu dla tego państwa (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 21 lutego 2023 r., I NSW 2/23). Właśnie z tego względu regulacje prawne przyjęły wyraźnie restrykcyjną formułę regulacji w zakresie finansów i finansowania partii politycznych. Partia stawia sobie za cel udział w życiu publicznym poprzez wywieranie metodami demokratycznymi wpływu na kształtowanie polityki państwa lub sprawowanie władzy publicznej (art. 1 ust. 1 ustawy o partiach politycznych), co oznacza, że jej utworzenie jest doniosłym aktem publicznoprawnym, z którym wiąże się nie tylko chęć uczestniczenia partii w życiu publicznym, ale także obowiązek posiadania minimum wiedzy o obowiązujących w nim regulacjach prawnych i rygorystycznego ich przestrzegania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 września 2005 r., III SW 9/05).

Poza tym Partia Unia Pracy od dnia 3 kwietnia 2024 r. posiadała wyodrębniony rachunek Funduszu Wyborczego o nr 63 9043 1070 2122 0100 1899 0006, prowadzony w Poznańskim Banku Spółdzielczym.

W 2024 roku na rachunek tego Funduszu nie pozyskano żadnych środków finansowych.

Partia brała udział w wyborach organów jednostek samorządu terytorialnego przeprowadzonych w dniach 7 i 21 kwietnia 2024 r., współtworząc Koalicyjny Komitet Wyborczy Lewica oraz wyborach do Parlamentu Europejskiego przeprowadzanych w dniu 9 czerwca 2024 r., również współtworząc Koalicyjny Komitet Wyborczy Lewica. Nie dokonywała ona jednak wpłat na rachunki bankowe tych Komitetów. Potwierdzają to uchwały Państwowej Komisji Wyborczej Nr 201/2025 z dnia 4 sierpnia 2025 r. w sprawie sprawozdania finansowego Koalicyjnego Komitetu Wyborczego Lewica z wyborów organów jednostek samorządu terytorialnego przeprowadzonych w 2024 r. i Nr 111/2025 z dnia 10 marca 2025 r. w sprawie sprawozdania finansowego Koalicyjnego Komitetu Wyborczego Lewica z wyborów do Parlamentu Europejskiego przeprowadzonych w 2024 r.

Na dzień 31 grudnia 2024 r. stan rachunku Funduszu Wyborczego wynosił 0,00 zł.

Partia Unia Pracy w okresie sprawozdawczym nie dopełniła obowiązku prowadzenia na jej stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej rejestru wpłat od osób fizycznych w kwocie przekraczającej w jednym roku 10 000 zł, z wyłączeniem składek członkowskich, o którym jest mowa w art. 25 ust. 6-13 ustawy o partiach politycznych, oraz rejestru umów, będącego zbiorczym zestawieniem informacji o umowach zawartych przez partię polityczną, o którym jest mowa w art. 27a tej ustawy. Partia nie widnieje bowiem wśród podmiotów zarejestrowanych w <https://www.gov.pl/web/bip>.

Zgodnie z art. 38a ust. 2 i 3 ustawy o partiach politycznych stwierdzone wyżej uchybienia nie stanowią przesłanek do odrzucenia sprawozdania finansowego Partii.

Państwowa Komisja Wyborcza, po ustaleniu powyższego na podstawie sprawozdania Partii, dokumentów do niego dołączonych, wyjaśnień udzielonych przez Partię oraz sprawozdania biegłego rewidenta, postanowiła jak w sentencji.

Od niniejszego postanowienia nie przysługuje środek prawny.

Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej

Sylwester Marciniak